Romania si conflictele regionale în secolul XX

Războaiele balcanice

Între 1912 şi 1913 se desfăşoară o nouă parte a Problemei Orientale, numită Războaiele Balcanice. În 1912, statele balcanice- Serbia, Muntenegru, Grecia şi Bulgaria realizează o alianţă sub protecţia Rusiei, cu scopul înlăturării dominaţiei otomane în Balcani. În primul război balcanic, Turcia este înfrântă. Bulgaria, nemulţumită de hotărârile Conferinţei de pace, îşi atacă foştii aliaţi. În al doilea război balcanic se implică şi Romania. Pacea semnată la Bucureşti, în 1913 oferea României recuperarea Cadrilaterului, judeţele Caliacra şi Durostor din sudul Dobrogei.

Eveniment/fapt istoric internaţional din prima jumăt a sec XX

La începutul secolului XX interesele românilor vor duce la reorientarea opţiunilor politice. La începutul primului război mondial România şi-a afirmat neutralitatea iar în 1916 va intra în război de partea Antantei, împotriva Austro-Ungariei pentru eliberarea Transilvaniei. Primul an de participare la război a adus noi sacrificii. Înfrântă în lupta de la Neajov Argeş din octombrie 1916 România va fi redusă teritorial la Moldova, pe care armata română o va apăra cu îndârjire în luptele de la Mărăşeşti, Mărăşti, Oituz din vara anului 1917. În 1918 România va fi forţată de fostul său aliat să Rusia să încheie pacea de la Bucureşti care va aduce noi sacrificii teritoriale şi economice. Sfârşitul războiului va găsi din nou România în tabăra Antantei şi va aduce împlinirea dezideratului naţional de reîntregire a neamului

La Conferința de pace de a Paris, reprezentantul României I C Brătianu a militat pentru obținerea recunoaşterii internaționale a noilor granițe. Austria recunoştea în 1919 unirea Bucovinei, Bulgaria prin tratatul de la Neuilly lăsa Cadrilaterul României. După îndelungi discuții şi după intervenția armatei române la Budapesta, Ungaria semnează în 1920 tratatul de la Trianon prin care este obligată să recunoască unirea Transilvaniei cu România.

Alianțe în prima jumătate a sec XX- perioada interbelică – al doilea război mondial

În 1921 s-a creat prima alianță regională din Europa, Mica Înțelegere din care făceau parte România, Cehoslovacia şi Iugoslavia, alianță care reprezenta cea mai sigură garanție a păcii şi securității în această zonă a Europei şi descuraja tendințele revizioniste ale Ungariei şi Bulgariei

Având trei vecini revizionişti, România continuă seria tratatelor bilaterale şi a alianțelor regionale prin semnarea în 1934 a *Pactului* ***Înțelegerii Balcanice*** împreună cu Iugoslavia, Turcia şi Grecia.

Sistemul de alianțe al României se va dovedi însă ineficient în condițiile în care Germania, Italia, Ungaria, URSS- manifestau tendințe revizioniste.

Între 1912 şi 1913 român note ultimative prin care îi cere cedarea Basarabiei şi a Bucovinei de Nord. România este obligată să cedeze acest teritoriu de peste 50 mii km p.

La 30 august 1940 României i s-a impus, prin Dictatul de la Viena, cedarea către Ungaria a părții de Nord Vest a Transilvaniei. La 7 sept 1940 prin tratatul de la Craiova România va pierde în favoarea Bulgariei sudul Dobrrogei – Cadrilaterul.

România a intrat în război ca aliat al Germaniei pentru a recupera Basarabia (22 iunie 1941), dar luptele dincolo de Nistru şi înfrângerile suferite au nemulțumit opinia publică şi partidele politice, care s-au aliat şi au început tratativele cu Aliații.

La 23 august 1944 regele Mihai a ordonat arestarea mareşalului Ion Antonescu şi întoarcerea armelor împotriva Germaniei. Astfel, România a luptat împotriva Germaniei de la 23 august 1944 până la sfârşitul războiului (9 mai 1945), participând la eliberarea Ungariei.

La sfârşitul războiului România a intrat sub sfera de influență sovietică ca urmare a acordului semnat la Yalta între Marile Puteri. La Conferința de pace de la Paris 1946-1947 României nu i se recunoştea participarea la război alături de Națiunile Unite, este obligată să plătească URSS-ului o importantă despăgubire de război, obține Nord Vestul Transilvaniei dar nu şi Basarabia şi N Bucovinei.

Instaurarea regimului comunist în România va aduce intrarea completă în sfera de influență sovietică

FISA DE LUCRU

Fişa de lucru 1

”După noua ordine europeană stabilită în urma congresului de pace de la Berlin, România devine un stat important în Balcani, în condiţiile descompunerii Imperiului Otoman care nu mai putea ţine în frâu tendinţele naţionaliste ale statelor subjugate. Astfel, România este un garant al menţinerii *status-quo*-ului în această regiune denumită „butoiul cu pulbere al Europei”, având şi avantajul de a fi cea mai puternică ţară dintre cele mici… Pacea de la Bucureşti a fost primul moment important în relaţiile internaţionale, în care Marile Puteri nu au avut un cuvânt de spus în ceea ce priveşte hotărârile luate în cadrul ei, deşi s-a încercat convocarea unei conferinţe de pace, Austro-Ungaria fiind cea mai vehementă.”

Sarcini de lucru:

1. De ce Peninsula Balcanică este denumită ”Butoiul cu pulbere a Europei”?
2. Care a fost atitudinea Austro-Ungariei după Pacea de la Bucureşti?

Fişa de lucru 2

”Mica Înțelegere a fost rezultatul situației internaționale nesigure de după primul război mondial, în care Societatea Națiunilor abia fusese creată, iar puterile învingătoare exercitau presiuni asupra aliaților mai mici. Mai mult, alianța a fost grăbită de încercarea de restaurare întreprinsă de Carol de Habsburg, dar şi de planul francez de întemeiere a unei confederații danubiene, care ar fi presupus o slăbire a suveranității naționale a celor trei state. România, Cehoslovacia şi Iugoslavia s-au apropiat tot mai mult şi în final au format o alianță, pentru a impune respectarea tratatelor de pace şi recunoaşterea pe plan internațional a integrității lor teritoriale.”

Sarcini de lucru:

1. Care a fost contextual international al apariţiei alianţei Mica Înţelegere?
2. Ce state făceau parte din Mica Înţelegere?